

Mina d'ambre

Castell de l'Areny

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la Clusa.
Emplaçament A la zona del Clot, vers el nord del Cap del Roig.
Alçada: 1364

Coordenades:

Latitud: 42.16942
Longitud: 1.92027
UTM Est (X): 410816
UTM Nord (Y): 4669151

Classificació

Número de fitxa 08057 - 101
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Actualment només es veuen poques traces.
Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Pública
Titular: Generalitat de Catalunya
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dv., 27/03/2015 - 01:00

Descripció

Es tracta d'una mina que es va explotar en galeria, de fet hi van haver dues galeries, la superior i principal, de la qual va sortir quasi tot l'ambre extret a la zona, i una de posterior oberta posteriorment, situada per sota, que no va donar els resultats esperats. De fet, avui dia no hi ha gaires restes visibles, bàsicament, clots en el terreny produïts pels enfonsaments de parts de les galeries i de les seves boques d'entrada, la traça del tram de petit trajecte per on circulava la vagoneta, l'escombrera o pedrera, junt amb bastanta quantitat de pedra de rebuig dispersa per tota l'àrea d'explotació.

Pel que fa a la galeria principal, la seva entrada no és visible ja que està ensorrada, el terreny ha anat cedint i l'ha cobert totalment. Així, es pot identificar on estava situada la boca perquè s'observa un clot i davant un petit tram molt planer, de pocs metres, que és per on circulava la vagoneta. En aquest tram encara hi ha les restes d'algunes travesses que suportaven els carrils de la vagoneta. El recorregut de la vagoneta era bastant curt, uns pocs metres des de la boca de la mina fins a creuar el torrent per una petita palanca o passera, avui totalment desapareguda, i poc després, ja hi ha l'abocador del material de rebuig. Segons explica i assenyala el veí de la Clusa que ens acompanyar a l'indret, fa un petit pla a tocar del tram per on passava la vagoneta, i a prop de la boca de la mina, que és on els treballadors tenien una petita i senzilla barraca. Avui dia ja no en queden restes. Per la zona també hi ha molt pedregam acumulat en diferents punts, que tal i com explica són les restes del procés més manual de picat de la pedra per acabar de netejar millor el mineral, l'ambre. A poc metres més avall, trobem uns altres clots que són les traces visibles d'una altra boca de mina i de la seva galeria, oberta en la darrera etapa de treball a la zona, i de la que no es va extreure gaire res de material.

Observacions:

La zona on està situada és en una costa de pi roig (situada per sota la pista o camí que puja passant per l'avet del Clot i continua cap la collada de Baix, des d'on podem anar a Sobrepuny). De fet, la seva localització no és molt evident, però si que hi ha una àrea on es pot veure un despreniment bastant recent del terreny, sota del qual i més a tocar del torrent, hi havia la boca de la mina.

L'emplaçament de la mina es pot distingir per identificar-se diversos clots, fruits d'enfonsaments del terreny, just a tocar i prop del torrent.

Un veí de la masia de Rossinyol, de la Clusa, ens va acompanyar i explicar tot el que recordava de la mina i de l'època de la seva explotació. Ell l'havia vist en funcionament, de fet el seu padrí hi havia treballat.

Es troba dins el PEIN Serra del Catllaràs.

Història

El desembre de 1878 Ramon Soler Colí, de Berga, presentava la sol·licitud de la Mina Esperanza, en terrenys d'Antonio Raurell, veí de la Quar, al paratge de la Baga, Maleras i Serra del Clot, en terme municipal de Castell de l'Areny. L'1 d'abril de 1879 es va fer el plànol de demarcació de la mina i s'hi deuria començar a treballar aquell mateix any.

L'any 1883 en motiu d'una "Exposición Nacional" que es va realitzar a Madrid, i tal i com s'havia fet a les mostres de París i Filadèlfia, es donava a conèixer el carbó Berguedà. En referència a la mostra de Madrid consta la següent cita: "entre los productos que se envian figura el cobre (sin explotar), lignitos de "Ferrocarril y Minas de Berga" y succino y amianto que explota el Sr. Soler y Colí en Castell de l'Areny en el lugar llamado Picamill". (NOGUERA:1991)

La mina d'ambre també és esmentada en una circular del primer de febrer de 1894 conservada a l'Arxiu Municipal, on s'exposa al govern la necessitat de construir una carretera que enllaci Castell de l'Areny amb la carretera que estava previst que es construís de Berga a Montesquiú. En la carta s'indica que la carretera seria molt important per l'explotació de boscos, de la mina d'ambre i de les mines de carbó de la Clusa. La carretera encara en trigaria molts d'anys a arribar. La concessió de la Mina Esperanza del Ramon Soler Colí

va caducar el 1889.

El 22 d'abril de 1918, Vicenç Soler Prat, de Barcelona, presenta una sol·licitud per a una mina que anomena Catalina, en el mateix paratge. S'hi fa de nou la delimitació, però es deixa caducar el projecte immediatament, de manera que no s'arribaria a explotar en aquest període.

Amb posterioritat, ja a mitjans segle XX consta com a propietari un tal Sr. Soler Oriol que sembla que hauria iniciat els treballs cap al 1961. Els anys d'explotació que consten publicats són de 1961 a 1964 (segons consta al llibre SOLER, ORIOLA:1997). El Sr. Soler Oriol al cap d'un temps d'explotar la mina la va traspassar al Sr. Frances Picas de Vilada.

Consta que a la mina hi van treballar quatre persones (SOLER, ORIOLA: 1997).

El veí de Rossinyol, explica que recorda que l'explotació de la mina no era continuada sinó que es feia a tongades, de manera discontinua. Explica que el Sr. Soler va fer dues tongades. Com que necessitava sempre d'un soci capitalista, es treballava a la mina mentre hi havia diners, i un cop s'havien acabat es parava l'explotació.

Sembla el Sr. Picas va fer societat amb un tal Sr. Noguera. Picas va anar a fer d'enginyer a Saldes, d'aquí que també es perdés cert interès per aquesta explotació. Això i el fet que la mina era molt poc rendible, ja que el producte extret no era de massa qualitat, van acabar determinant la fi de l'explotació.

Bibliografia

NOGUERA I CANAL, J.; SISTACH I TOMÀS, M. (1991). La mineria al Berguedà. Àmbit de Recerques del Berguedà, Llibres de l'Àmbit, núm. 6: Berga.

ROSELL, Alexis (1978). "Els noms de lloc a la Clusa". Muntanya, núm. 698, agost 1978.

SOLER I RIBA, R. i ORIOLA I CASÒLIVA, J. (1997). Relleu Fotogràfic de les mines del Berguedà. Fotocomposició i impressió: Berimprès, S.L., Berga.

